

רעפ 67392-08-24 - פלונ נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ברע"פ 67392-08-24

לפני: כבוד השופטת רות רונן

העורר:
נגד פלונ

המשיבה: מדינת ישראל
בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט
המחוזי בירושלים בעמ"ת 50291-08-24 מיום
21.8.2024 שניתנה על ידי כב' השופט א'
אברבנאל

בשם העורר:

החלטה

לפניי בקשה רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט א' אברבנאל) בעמ"ת 50291-08-24 מיום 21.8.2024 בה התקבל ערר המשיבה על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט ב' אלעזר) במ"ת 20790-08-24 מיום 20.8.2024. בהחלטתו של בית משפט השלום, הורה בית המשפט על שחרור המבקש ממעצר בתנאים מגבילים. בהחלטה נושא בקשת רשות הערר הורה בית המשפט המחוזי על המשך מעצרו של המבקש עד לקבלת תסקיר שירות מבחן בעניינו.

רקע והליכים קודמים

1. ביום 8.8.2024 הוגש לבית משפט השלום בירושלים כתב אישום נגד המבקש המייחס לו עבירה של תקיפה הגורמת לחבלה של ממש לבן זוג לפי סעיף 382(ג) וסעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. בד בבד עם הגשת כתב האישום, ביקשה המשיבה כי המבקש ישוחרר בתנאים של מעצר בית מלא ובפיקוח עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו (להלן: הבקשה).

2. מכתב האיטום עולה כי ביום 3.8.2024 בשעה 22:00 לערך, נכנס המבקש לביתה של בת זוגו (להלן: המתלוננת) שבפסגת זאב, כשבידו בקבוק וויסקי, דחף אותה ואמר לה "לכי מפה". בהמשך, הכה המבקש את המתלוננת במכות אגרופי ברגליה, גבה וראשה ושרט אותה בצווארה. למחרת היום, בשעה 16:20 לערך, בעט המבקש ברגליה של המתלוננת עד שנפלה לרצפה. כתוצאה ממעשיו של המבקש נגרמו למתלוננת שטפי דם רבים בגופה.

3. בדיון שהתקיים לפני בית משפט השלום ביום 8.8.2024 (כב' השופט א' כהן) לאחר שהוגש כתב האיטום, הדגישה באת כוח המשיבה כי בקשתה היא לשחרור המבקש בתנאים של מעצר בית ובפיקוח של שני מפקחים, וזאת לאור המסוכנות הנשקפת מהמבקש. באת כוח המבקש התנגדה לכך, וציינה כי המבקש לא יוכל לעמוד בתנאים האמורים. בהחלטה ממועד זה קבע בית המשפט כי קיים "ניצוץ ראייה"; ולאור המחלוקת שהתגלעה בין הצדדים ביחס לתנאי השחרור - הוא הורה על מעצרו של המבקש עד החלטה אחרת וקבע דיון נוסף בבקשה.

4. בדיון שהתקיים לפני בית משפט השלום ביום 13.8.2024 (כב' השופט ע' שקד) הסכים המבקש לקיומן של ראיות לכאורה וכן לקיומה של עילת מעצר. אולם, מאחר שהמבקש הוא אזרח אוקראינה שאין לו משפחה בישראל שיכולה לסייע בחלופת המעצר, הוא עתר כי בית המשפט יסתפק בכך שיוציא נגדו הוצאת צו הרחקה מהמתלוננת, תוך שצוין כי מעסיקו מוכן לפקח עליו בשעות העבודה. המשיבה התנגדה לחלופה שהוצעה בשל המסוכנות הנשקפת מהמבקש והחשש מפני הימלטותו מהדין. היא עמדה על הצורך בפיקוח מוקדם של שני מפקחים לפחות. לחלופין, ביקשה המשיבה כי המבקש יעצר עד תום ההליכים.

לאחר ששמע את טיעוני הצדדים, קבע בית משפט השלום כי אין מחלוקת על קיומן של ראיות לכאורה, וכי מאחר שלא הוצגה חלופת מעצר רלוונטית, יש לקבוע מועד לדיון נוסף בבקשה.

5. ביום 20.8.2024 התקיים דיון נוסף בבקשה (כב' השופט ב' אלעזר), בו הציג המבקש מכתב מהחברה בה הוא מועסק, לפיו החברה מוכנה להעסיקו ולדאוג לו למקום מגורים בו מתגוררים עובדים נוספים בעיר אילת. המבקש הבהיר כי המעסיק אינו יכול לפקח עליו, וציין כי המעבר לעיר אילת יעשה על ידיו באופן עצמאי וללא כל פיקוח. בנוסף, ציינה באת כוח המבקש כי ביום 14.8.2024 ניתן צו בבית המשפט לענייני משפחה האוסר עליו להתקרב למתלוננת. המשיבה התנגדה לשחרור המבקש בתנאים האמורים, שלשיטתה אינם מאיינים את המסוכנות הנשקפת ממנו. היא עמדה על הצורך במעצר תחת פיקוח; ולחלופין - על בקשתה למעצר עד תום ההליכים.

6. בהחלטתו (להלן: החלטת בית משפט השלום), קיבל בית המשפט את עמדת המבקש. הוא הורה על שחרורו למעצר בית חלקי בבית מגורים בעיר אילת מהשעה 19:30 ועד השעה 06:00 בבוקר. ביתר השעות נקבע כי על המבקש לשהות במקום עבודתו; ונאסר עליו לצאת מהעיר אילת; להיכנס לשכונת

פסגת זאב בירושלים; וליצור קשר כלשהו עם המתלוננת עד לתום הליכים. כן נקבע שעל המבקש להפקיד 4,000 ש"ח; לחתום על ערבות עצמית על סך 2,000 ש"ח; ולהפקיד ערבות צד ג' של ערב בעל תעודת זהות ישראלית בסך 5,000 ש"ח. בית המשפט סבר שיש בחלופה זו כדי לאיין, או למצער להפחית, את המסוכנות הנשקפת מהמבקש. זאת נוכח המרחק הגיאוגרפי של העיר אילת ממקום מגוריה של המתלוננת; מאחר שהמשיבה לא ביקשה מלכתחילה מעצר בפועל אלא שחרור בתנאי מעצר בית עם פיקוח של מפקחים; ולאור התנאים המגבילים שנקבעו בהחלטה. יחד עם זאת, בית המשפט ציין שראוי היה לשחרר את המבקש לחלופה של מעצר בית בפיקוח מפקחים.

7. ביום 20.8.2024 הגישה המשיבה ערר לבית המשפט המחוזי על החלטת בית משפט השלום. היא טענה כי שגה בית משפט השלום כשלא נתן די משקל למסוכנות הנשקפת מהמבקש; כשמצא כי יש בריחוק הגיאוגרפי, בהגבלת יצירת קשר עם המתלוננת וביתר התנאים שקבע לשחרורו של המבקש - כדי לאיין מסוכנותו; וכשלא נתן משקל לחשש מפני הימלטותו של המבקש מהדין, וזאת מאחר שמדובר באזרח זר השוהה בישראל באופן זמני.

8. בהחלטה מיום 21.8.2024 קיבל בית המשפט המחוזי (השופט א' אברבנאל) את הערר. בית המשפט קבע כי לא ניתן לאיין את המסוכנות הנשקפת למתלוננת מהמבקש בדרך של שחרורו ממעצר ללא פיקוח, עם תנאים מגבילים אשר קיומם תלוי רק ברצונו הטוב של המבקש. לצד זאת, הורה בית המשפט על הגשת תסקיר מעצר בעניינו של המבקש עד ליום 27.10.2024, וקבע שלאחר מכן תיבחן מחדש שאלת מעצרו עד תום ההליכים.

על החלטה זו הוגשה בקשת רשות הערר שלפניי.

הבקשה למתן רשות לערור

9. בבקשתו טוען המבקש כי ההחלטה על מעצרו עד לקבלת תסקיר של שירות המבחן, כאשר ניתן לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו באמצעי מידתי יותר, היא החלטה הגורמת לו עוול ואי צדק. לטענתו, יש בחלופת המעצר שהוצעה כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו. זאת, בשים לב למרחק הגיאוגרפי של אילת ממקום מגורי המתלוננת; מאחר שמדובר ב"מסוכנות קונקרטיית" למתלוננת ולא במסוכנות "כללית"; לאור העובדה שעברו הפלילי נקי; ומאחר שהמבקש והמתלוננת אינם זוג נשוי ואף אינם ידועים בציבור. עוד צוין כי המבקש הפקיד סכומי כסף משמעותיים המשמשים אמצעי הרתעה. המבקש הוסיף כי הבקשה חורגת מעניינו הפרטי, שכן היא מעלה סוגיה כללית בה מתבקש בית המשפט להתייחס לאותם מקרים שכיחים בהם מוצגת חלופת מעצר ממשית שאינה "אופטימאלית", אך היא ראויה ומשרתת בצורה מידתית את תכלית המעצר.

עוד טוען המבקש כי שגה בית משפט קמא כאשר הורה על קבלת תסקיר בטרם קבלת ההחלטה בבקשה. זאת, מאחר שהמבקש אינו אזרח ישראלי ולכן אין ביכולתו של שירות המבחן להציע טיפול רלוונטי. הוא אף ציין כי לאור העומס הכבד עמו מתמודד שירות המבחן - יהיה עליו לשהות פרק זמן ממושך במעצר. בנוסף טוען המבקש כי על בית המשפט לשקול את משבר הכליאה בבתי הסוהר בארץ בעת קבלת החלטתו; וכי בית משפט קמא לא נימק את החלטתו ולא הצביע על טעות שנפלה בהחלטת בית משפט השלום, בשים לב לכך שהמשיבה עצמה סברה שניתן לאיין את מסוכנתו עם היעדרות לבקשה, ובניגוד לפסיקה בה נקבע כי לערכאה הדיונית יתרון במקרים של מחלוקת לעניין הערכת חלופת מעצר.

דיון והכרעה

10. לאחר עיון בבקשה וכן בתיק בית המשפט, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות אף מבלי להידרש לתגובת המשיבה.

11. כידוע, בקשת רשות לערור ב"גלגול שלישי" בהליכי מעצר תתקבל רק במקרים מיוחדים, המעוררים שאלה משפטית בעלת חשיבות עקרונית החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים להליך; או כאשר קיים חשש לעיוות דין, חריגה מסמכות, או פגיעה שאינה מידתית בזכויות המבקש (ראו למשל: בש"פ 6058/20 פלוני נ' מדינת ישראל (9.9.2020); בש"פ 1485/18 פלוני נ' מדינת ישראל (8.3.2018); בש"פ 1903/18 מרואני נ' מדינת ישראל (10.4.2018); בש"פ 3970/18 אסווד נ' מדינת ישראל (5.6.2018)).

12. אינני סבורה כי הבקשה שלפניי היא אחד מאותם מקרים חריגים המצדיקים התערבות של בית משפט זה כערכאה שלישית. כך, וחרף טענות המבקש - אינני סבורה כי המקרה דנן מעורר שאלה משפטית בעלת השלכות רחב. זאת, מאחר שהחלטתו של בית המשפט המחוזי נטועה בנסיבות המקרה שלפניו - קרי החשש לשלומה של המתלוננת. לפי כתב האישום המבקש תקף את המתלוננת בביתה מספר פעמים וגרם לחבלות בכל חלקי גופה. מדובר בעבירה חמורה המקימה חזקה של מסוכנות סטטוטורית. בנסיבות כאלה, על בית המשפט הדין בבקשת המשיבה לבחון ולשקול האם ניתן לשחרר את המבקש גם ללא תסקיר של שירות המבחן; או שמא (וחרף העומס המוטל על שירות המבחן) נדרש תסקיר שיבחן את האפשרות לשחרור בתנאים ואת השלכתו על הפחתת המסוכנות (ראו והשוו: בש"פ 5746/22 דין נ' מדינת ישראל (14.9.2022)).

13. בית המשפט המחוזי פעל כנדרש, הפעיל את שיקול דעתו והעריך כי אין די בחלופת המגורים בעיר אילת ללא כל פיקוח על המבקש וללא תסקיר של שירות המבחן כדי להפחית את הסיכון האמור. לכן, בטרם קבלת החלטה בדבר שחרור בתנאים - הוא העביר את עניינו של המבקש לקבלת תסקיר של

שירות המבחן. כאמור, מבלי להתייחס להחלטתו לגופה - אין מדובר בהחלטה עקרונית המצדיקה בחינה נוספת במסגרת "גלגול שלישי".

14. בנוסף, ולאור כל האמור לעיל, אינני סבורה כי החלטתו של בית המשפט המחוזי היא בלתי-סבירה או שהיא פוגעת באופן לא מידתי בזכויות המבקש. זאת, בהינתן פרק הזמן הצפוי עד לקבלת התסקיר וקבלת החלטה לגופו של עניין על ידי בית המשפט בהסתמך על התסקיר (מובן כי אם פרק הזמן הזה יתארך, יהיה מקום לשוב ולשקול האם יש מקום להותיר את המבקש במעצר או שמא יש מקום לשחררו). לכן, אינני סבורה כי המקרה דנן הוא אחד המקרים המצדיק התערבות בקביעתו של בית המשפט המחוזי במסגרת "גלגול שלישי".

15. יתרה מזאת, גם אלמלא היה מדובר בערר בגלגול שלישי, ספק אם היה מקום להתערב בהחלטה. החלטת בית משפט קמא היא החלטת ביניים במסגרת הליך מעצר - כאשר ההחלטה הסופית תתקבל רק לאחר שיוגש תסקיר שירות המבחן. כפי שקבע בית משפט זה לא אחת, דיון בהחלטות מסוג זה יעשה רק בנסיבות חריגות (ראו למשל: בש"פ 5918/23 פלוני נ' מדינת ישראל (4.8.2023); בש"פ 5802/23 אבו ערר נ' מדינת ישראל (31.7.2023); בש"פ 4026/15 מזאריב נ' מדינת ישראל (15.6.2015); בש"פ 478/12 אל אעסם נ' מדינת ישראל (23.1.2012)). הדברים הללו חלים מכוח קל וחומר כאשר מדובר בערר בגלגול שלישי - שבו אין מקום להתערבותו של בית משפט זה בהחלטות ביניים למעט בנסיבות חריגות מאוד, שכאמור אינן מתקיימות בענייננו.

16. סוף דבר: לאור כל האמור לעיל,בקשתרשותהערר נדחית בזאת.

ניתנה היום, ז' אלול תשפ"ד (10 ספטמבר 2024).

רות רונן
שופטת